

Súd: Okresný súd Košice II
Spisová značka: 41P/33/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7214206295
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Oreničová
ECLI: ECLI:SK:OSKE2:2014:7214206295.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice II sudkyňou JUDr. Beátou Oreničovou vo veci starostlivosti súdu o maloletého C. T., nar. XX.X.XXXX a maloletého J. T., nar. XX.X.XXXX, obidvoch bytom E. nad T., ul. S. XXX/XX, zastúpených v konaní kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Staničné námestie č. 9, Košice, detí rodičov: D. R., nar. X.X.XXXX, trvale bytom E. nad T., ul. S. XXX/XX a R. T., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom E. nad T., ul. S. XXX/XX, na návrh starej matky D. R., nar. X.X.XXXX, trvale bytom P., ul. H. č. XX, v konaní o zverenie dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Zveruje maloletého C. T., nar. XX.X.XXXX a maloletého J. T., nar. XX.X.XXXX, do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky - starej matky D. R., nar. X.X.XXXX trvale bytom P., H. č. XX, ktorá je oprávnená a povinná sa o maloleté deti starať, zastupovať ich a spravovať ich majetok v bežných veciach, pričom veci závažného charakteru podliehajú schváleniu súdu.

Matka D. R., nar. X.X.XXXX a otec R. T., nar. XX.X.XXXX, sú

povinní počnúc právoplatnosťou rozsudku do budúcnosti prispievať na výživu mal. C. T., nar. XX.X.XXXX a mal. J. T., nar. XX.X.XXXX, každý z rodičov osobitne na každé dieťa, výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na jedno nezaopatrované neploleté dieťa podľa osobitného zákona, vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám navrhovateľky D. R., nar. X.X.XXXX.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Navrhovateľka, ktorá je starou matkou maloletého C. T., nar. XX.X.XXXX a mal. J. T., nar. XX.X.XXXX, mal. E. M., nar. X.X.XXXX, návrhom zo dňa X.X.XXXX žiadala zveriť maloletú C., maloletého J. a maloletú E. do svojej osobnej starostlivosti.

Návrh zdôvodnila tým, že rodičia maloletých detí sú dlhšiu dobu nezamestnaní, nemajú finančné prostriedky na základné vybavenie detí. Kvôli finančnej situácii E. a C. nemôžu navštevovať školské zariadenie a J. materskú škôlku kvôli vysokým poplatkom. Rodičia nemajú stály byt ani iné ubytovanie. Spolu s deťmi žijú v katastrofálnych podmienkach a zdržiavajú sa v rozpadnutej ubytovni, ktorú obývajú len oni. Ide o stavbu, ktorá má rozpadnuté okná, rozbúrané steny. Táto nehnuteľnosť nie je pripojená na elektrinu, plyn, teplo a ani na vodu. Maloleté deti sú vo veku, kde takýto život môže ovplyvniť ich fyzický a psychický vývin. Deti vyrastajú v hroznom prostredí, ale ich rodičia si to uvedomujú a kvôli tomu sa obrátili na navrhovateľku ako starú matku, aby im pomohla. Po vzájomnej ústnej dohode s rodičmi so starostlivosťou o maloleté deti súhlasila. O deti sa stará od XX.X.XXXX. Navrhovateľka uviedla, že je zamestnaná v S. centre v P., T. XX ako kuchárka, kde pracuje už XX rokov. Vlastní X -

izbový byt. Deti navštevujú pravidelne školskú dochádzku, ktorú si plnia na W. škole J. I v P. a v škole nemajú vymeškané hodiny.

Návrh na zverenie mal. E. M., nar. X.X.XXXX, dieťaťa rodičov matky D. R., nar. X.X.XXXX a otca nebohého Q. M., do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, súd vylúčil na samostatné konanie, ktoré je vedené na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 41P/45/2014.

Okresný súd Košice II uznesením sp. zn. 41P/33/2014-13 zo dňa 27.3.2014 ustanovil mal. C. T., nar. XX.X.XXXX a mal. J. T., nar. XX.X.XXXX, za opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Staničné námestie č. 9.

Súd nariadil a vykonal dokazovanie výsluchom matky a otca mal. detí, výsluchom navrhovateľky, výsluchom kolízneho opatrovníka, oboznámením sa s ostatným spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

Maloletý C. T., nar. XX.X.XXXX a maloletý J. T., nar. XX.X.XXXX, pochádzajú zo vzťahu matky D. R., nar. X.X.XXXX a otca R. T., nar. XX.X.XXXX.

Zo správy kolízneho opatrovníka súd zistil:

- matka mal. detí D. R., nar. X.X.XXXX, trvale bytom S. XX, E. nad T., v súčasnosti žije túlavým spôsobom života, prespáva na rôznych adresách. Uviedla, že najčastejšie je to u kamarátky na D. XX, P.. Je nezamestnaná, poberá prídavky na deti vo výške XX,XX eur a sirotsky dôchodok maloletej E. vo výške XX eur mesačne, ktoré finančne prostriedky pravidelne odovzdáva k rukám svojej matky. Matka uviedla, že si príležitostne dokáže privyrobiť obsluhou a zberom riadu v prevádzke H. v P., sídlisko F. jazerom.

- otec mal. detí R. T., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom S. XX, E. nad T., nežije v mieste svojho trvalého bydliska a jeho súčasný pobyt nie je známy. Matka mal. detí uviedla, že otec mal. detí nemá stabilný domov, žije na ulici ako bezdomovec. Z úradu je mu vyplácaná dávka v hmotnej núdzi vo výške XX,XX eur mesačne.

- stará matka D. R., nar. X.X.XXXX, trvale bytom H. XX, P., žije s maloletými deťmi svojej dcéry a svojou maloletou dcérou E. U., nar. X.X.XXXX v X-izbovom byte na uvedenej adrese. Táto domácnosť je v osobnom vlastníctve navrhovateľky. Navrhovateľka je zamestnaná v S. centre U. T. ako kuchárka s čistým mesačným príjmom vo výške XXX-XXX eur. Z úradu sú jej vyplácané prídavky na deti vo výške XX,XX eur mesačne. K jej výdavkom patrí úhrada nájomného vo výške XXX eur mesačne a ostatné výdavky sú bežného charakteru.

- mal. C. navštevuje 5. ročník ZŠ J. I, P.. Trestným rozkazom č. 3T/14/2014 zo dňa XX.X.XXXX bola matka maloletého obvinená z prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže, keďže ako rodič umožnila maloletému synovi bezdôvodne vynechať bez ospravedlnenia XXX vyučovacích hodín. Z tohto dôvodu bola odsúdená na trest odňatia slobody vo výmere X mesiacov, s podmieneným odkladom výkonu trestu na skúšobnú dobu v trvaní XX mesiacov. V súčasnosti maloletý C. riadne navštevuje školu. Stará matka uviedla, že maloletému sa od doby, čo žije v jej domácnosti, zlepšil prospech v škole a celkové správanie. C. je zdravý, v rámci mimoškolských aktivít sa venuje hokejbalu a futbalu. Za tieto mimoškolské aktivity stará matka uhrádza mesačne poplatok vo výške XX eur.

- mal. J. v súčasnosti nenavštevuje predškolské zariadenie. Starostlivosť o neho zabezpečuje stará matka. V čase, keď je stará matka v zamestnaní, so starostlivosťou jej v tom čase pomáha jej mal. dcéra E. a matka maloletého.

- maloleté deti žijú v domácnosti starej matky od XX.X.XXXX. Rodičia s maloletými deťmi žili do uvedeného dátumu na rôznych miestach, naposledy na adrese C. 1, A. U.. Rodina prebývala na uvedenej adrese v jednej izbe bez kúrenia a bez nábytku. Starú matku dňa XX.X.XXXX kontaktoval

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny A. E. za účelom zisťovania, či má záujem prevziať starostlivosť o mal. deti, v opačnom prípade by príslušný úrad podnikol kroky k umiestneniu mal. detí do detského domova, keďže rodičia starostlivosť o ne nezvládali, vo zvýšenej miere užívali alkohol a žili túlavým a neusporiadaným spôsobom života. Stará matka dcére poskytla finančné prostriedky a tá nasledujúci deň prišla s mal. deťmi do miesta bydliska navrhovateľky, pričom starostlivosť o mal. deti odvtedy zabezpečuje stará matka. Matka žije v súčasnosti taktiež v P. a naďalej žije túlavým spôsobom života. Matka uviedla, že po ukončení konania chce odísť do zahraničia, konkrétne do T. za prácou. Stará matka má za to, že jej dcéra, rovnako ako aj jej druh, sú nezodpovední a nespoľahliví, pričom v minulosti opakovane preukázali, že nie sú schopní zabezpečovať starostlivosť o deti. Z vyjadrenia starej matky ďalej vyplýva, že so svojou dcérou odmieta žiť v spoločnej domácnosti z dôvodu narušených vzťahov medzi nimi. Svojej dcére však v styku s deťmi nebráni, matka sa s deťmi pravidelne stretáva. Matka s podaným návrhom súhlasí a je si vedomá, že sama nedokáže zabezpečiť starostlivosť o deti.

- V rámci šetrenia pomerov bol vykonaný i pohovor s mal. deťmi. Spoločne uviedli, že v domácnosti starej matky sú spokojní. V čase, keď žili so svojou matkou, ich život nebol jednoduchý, rodičia vo zvýšenej miere užívali alkohol, deti nemali zabezpečené ani základné potreby a často boli hladné. Deti uviedli, že chcú, aby starostlivosť o ne zabezpečovala stará matka, ktorá sa o ne vie postarať lepšie ako ich rodičia. Domácnosť starej matky predstavuje vhodné prostredie pre rast a vývin maloletých detí.

Na pojednávaní dňa XX.X.XXXX navrhovateľka D. R. nar. X.X.XXXX uviedla, že trvá na podanom návrhu a žiada zveriť mal. deti do svojej osobnej starostlivosti. Uviedla, že o mal. deti sa osobne stará od XX.X.XXXX, a to odvtedy, čo bola kontaktovaná sociálnou pracovníčkou z A. E., že jej vnúčatá nemajú vhodné podmienky pre živobytie. Jej dcéra matka mal. detí nemá svoje bývanie, o byt prišli a sú na ulici. Vnúčatá vzala k sebe a stará sa o nich. Deti sú v pohode, počúvajú, snažia sa začleniť do rodiny. Podľa navrhovateľky matka sa o maloleté deti nedokáže postarať, nemá svoj byt, nemá trvalý pobyt, nedokáže sa postarať ani o seba, nie to o deti. Rodičom v styku s deťmi nebráni, môžu prísť, kedy chcú.

Matka mal. detí D. R., nar. X.X.XXXX, na pojednávaní dňa XX.X.XXXX, s návrhom na zverenie mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, súhlasila. Uviedla, že všetky peniaze, ktoré dostane, dáva matke (rodinné prídavky a sirotsky dôchodok). Je nezamestnaná, ale má občasné brigády.

Otec mal. detí R. T., nar. XX.X.XXXX, na pojednávaní dňa XX.X.XXXX uviedol, že nemá kde bývať a je bezdomovec. F. sa ako o deti postarať a je rád, že babka ich zoberie k sebe a postará sa o ne. F. asi rok. Predtým pracoval brigádnicke u súkromníka na stavbe, ale nevyplatil mu odmenu, preto od neho odišiel. Snaží si nájsť ďalšiu brigádu. Poberá dávku v hmotnej núdzi v sume XX,XX eur mesačne. Na výživu mal. detí momentálne ničím neprispieva.

Kolízny opatrovník Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice na pojednávaní dňa XX.X.XXXX uviedol, že stará matka zabezpečuje starostlivosť o mal. deti T. od januára XXXX, nakoľko rodičia žijú túlavým spôsobom života a ani v minulosti nedokázali zabezpečiť starostlivosť o deti, ktoré skutočnosti vyplývajú aj z vyjadrení samotných detí pred kolíznym opatrovníkom. J. deti vypovedali, že väčšinou príjem rodičov sa použil na nákup cigariet a alkoholu, pričom im nezostalo na stravu, hygienu, ošatenie, lieky. Uvedené skutočnosti vyplývajú aj zo spisu, keďže rodina bola zaradená do vysokej miery ohrozenia a pokiaľ by stará matka nebola pristúpila k starostlivosti o deti, bol by úrad podnikol kroky k umiestneniu detí do detského domova. Z uvedených dôvodov doporučil návrhu starej matky vyhovieť a zveriť mal. deti do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky a rodičov zaviazat' k plateniu výživného.

Podľa § 45 ods. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 zák. č. 36/2005 Z.z. zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady.

V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k mal. dieťaťu.

Osoba, ktorej bolo mal. dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o mal. dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať mal. dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach.

Na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33.

Rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

Podľa ust. § 46 ods. 2, 3 Zákona o rodine, maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti jednému z manželov so súhlasom druhého manžela.

Súhlas podľa odseku 2 nie je potrebný, ak manželia nežijú v domácnosti, ak druhý manžel nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu alebo ak zadováženie súhlasu je spojené s ťažko prekonateľnou prekážkou.

Vykonaným dokazovaním súd dospel k záveru, že návrh na zverenie mal. C. T., nar. XX.X.XXXX a mal. J. T., nar. XX.X.XXXX, do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky D. R., nar. X.X.XXXX, je dôvodný a toho času v najlepšom záujme mal. detí. Ako z vykonaného dokazovania vyplynulo, maloleté deti žijú v domácnosti starej matky od XX.X.XXXX, kde majú mal. deti vytvorené vhodné prostredie pre rast a vývin. Rodičia mal. detí žili v minulosti a aj teraz žijú neusporiadaným túlavým spôsobom života, matka žije túlavým spôsobom na rôznych miestach a otec mal. detí je bezdomovec. V minulosti rodičia opakovane preukázali, že nie sú schopí zabezpečiť starostlivosť o mal. deti. So zverením mal. detí do osobnej starostlivosti starej matky súhlasili. Vzhľadom na vyššie uvedený skutkový stav a v súlade s cit. zák. ustanoveniami súd vo veci samej rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku a zveril mal. C. a mal. J. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky D. R., nakoľko mal preukázané, že stará matka žije usporiadaným spôsobom života, pracuje, má poriešenú bytovú otázku a o mal. deti sa dokáže postarať a vytvorí im vhodné podmienky pre zdravý psychický a fyzický vývin. Zverenie mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky je v ich najlepšom záujme.

H. ust. § 45 ods. 7, 8 zák. č. 36/2005 Zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu o zverení mal. dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, nezaniká. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať mal. dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby výživné poukazovali osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

Podľa ust. § 62 ods. 1, 2, 3, 5 zák. č. 36/2005 Z.z., plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopnosti, možnosti a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

V danom prípade súd zaviazal matku i otca mal. detí k plateniu minimálneho zákonného výživného vo výške 30 % zo sumy životného minima na jedno nezaopatrené neplnoleté dieťa podľa osobitného zákona v zmysle ust. § 62 ods. 3 Zákona o rodine k rukám navrhovateľky (starej matky), podľa ktorého každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na jedno nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Minimálne zákonné výživné počnúc dňom 1.7.2013 predstavuje sumu 27,12 eur mesačne. Súd zaviazal matku i otca mal. detí k plateniu výživného k rukám navrhovateľky (starej matky) od právoplatnosti tohto rozsudku do budúcnosti.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie mohlo začať i bez návrhu.

Po vyhlásení rozhodnutia a jeho odôvodnení účastníci konania zhodne pred súdom prehlásili, že sa vzdávajú práva podať odvolanie voči vyhlásenému rozhodnutiu vo všetkých jeho výrokoch.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia na Okresný súd Košice II. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.